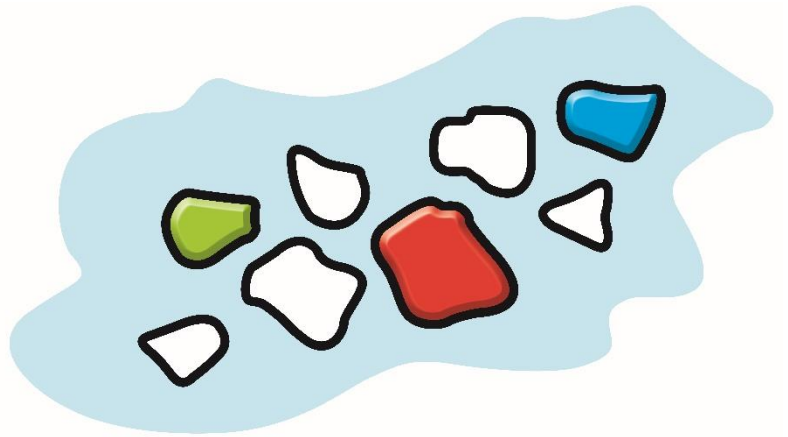

basisschool

De Stapsteen

ANTI- PESTPROTOCOL

oktober 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Informatie voor de ouder(s) en/of verzorger(s)	2
Informatie voor de leerling	2
Inleiding	3
Pesten	3
<i>Voorbeelden van pestgedrag:</i>	3
Voorwaarden	4
Aanpak	4
Oplossingsgerichte Pest Aanpak (OPA)	5
Stap 1: Wanneer leerlingen een conflict met elkaar hebben en/of elkaar pesten	5
Stap 2: Probleem voorleggen	5
Stap 3: Verhelderingsgesprek	5
Stap 4: Als het pesten niet stopt.....	5
Stap 5: Gesprek met de steungroep.....	5
Stap 6: Tweede gesprek met de gepeste.....	5
Stap 7: Tweede gesprek met de steungroep.....	5
Herstelgesprekken, met als doel: schade herstellen	6
Schorsing en verwijdering	7
Advies aan ouders van onze school	8
Ouders van gepeste kinderen.....	8
Ouders van pesters	8
Alle andere ouders	8

Voorwoord

Informatie voor de ouder(s) en/of verzorger(s)

"Op de eerste plaats willen we er voor zorgen dat kinderen en leerkrachten zich thuis voelen bij ons op school, dat ze mogen zijn wie ze zijn, dat ze merken dat ze erbij horen en dat ze gewaardeerd worden. We kiezen voor een positieve benadering van iedereen, met daaraan gekoppeld duidelijke afspraken en regels. We denken op die manier een gevoel van veiligheid te creëren.

We vinden het als team daarom belangrijk om met kinderen in gesprek te gaan en om kinderen te leren om problemen, ruzies of irritaties met elkaar uit te spreken.

Een belangrijke pijler voor ons onderwijs is: "Een veilige sfeer voor iedereen."

Het bovenstaande impliceert dat basisveiligheid voor de kinderen op De Stapsteen zeer hoog in het vaandel staat.

Een onderdeel van die basisveiligheid is ook een goede en verantwoorde omgang met eventuele PEST-problemen, omdat pesten zeer zeker niet bijdraagt aan een veilige omgeving.

Informatie voor de leerling

Onze school heeft een vertrouwenspersoon: juf Jane en anti-pestcoördinator: meester Mark. Soms overkomt je iets heel vervelends of gaat iets helemaal mis. Je hebt langdurig ruzie met iemand op school of thuis, je wordt gepest of er gebeuren op school of thuis andere dingen waar je boos of verdrietig van wordt. Je wilt dat het stopt, maar je vindt het moeilijk om er over te praten.

Je kunt dan verschillende dingen doen:

- Je doet niks en blijft er mee rondlopen en erover piekeren (maar dit lost niets op);
- Je kunt erover praten met je ouders, een goede vriend of vriendin;
- Je kunt natuurlijk naar je eigen juf of meester gaan, die zal altijd proberen jou te helpen.

Soms werkt dat niet of wil je dat niet. Dan kun je op school altijd bij meester Mark terecht, want hij is anti-pestcoördinator of bij juffrouw Jane want zij is "intern vertrouwenspersoon". Zij willen naar je luisteren en samen met jou naar een oplossing zoeken. Je mag altijd naar hen toekomen. Je kunt hen op school aanspreken, maar je mag ook een afspraak maken via de mail: mark.delouw@atalenta.nl en jane.versluis@atalenta.nl

Natuurlijk hopen we dat het niet nodig is en dat alles goed met je gaat, maar als je wilt komen praten ben je altijd welkom! Dit geldt natuurlijk niet alleen voor kinderen. Ook ouders en collega's zijn van harte welkom!

Inleiding

Pesten

Pesten is het systematisch, langdurig en herhaald lastig vallen van iemand met de bedoeling de ander 'pijn' of verdriet te doen. Een of meerdere kinderen proberen de ander opzettelijk pijn te doen. Die ander is altijd dezelfde persoon, het pestgedrag richt zich altijd op een bepaald kind. Het gepeste kind is 'zwakker' dan de ander en niet in staat zich te verdedigen.

Pesten is een ernstig en complex probleem. De oorzaken zijn divers en moeilijk te achterhalen.

Verskil tussen plagen en pesten

Pesten	Plagen
langdurig en herhaaldelijk	van korte duur
vaak in groepsverband	niet in groepsverband
machtsongelijkheid	gelijkwaardig
steeds gericht op dezelfde persoon	geen vast doelwit
niet leuk	grappig bedoeld

Manieren van pesten

Verskillende vormen van pesten	
<i>Fysiek</i>	slaan, schoppen, duwen, spugen, haren trekken, etc.
<i>Verbaal</i>	bijnamen verzinnen, roddels verspreiden, nare opmerkingen maken, etc.
<i>Emotioneel</i>	iemand negeren, buitensluiten, verstoppen van bezittingen, vernederen, etc.
<i>Cyberpesten</i>	iemand via digitale middelen uitschelden, buitensluiten, negeren, vernederen, etc.

Voorbeelden van pestgedrag:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen;
- Zogenaamde "leuke" opmerkingen maken over een klasgenoot;
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven;
- Briefjes doorgeven;
- Beledigen;
- Opmerkingen maken over kleding;
- Isoleren;
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen;
- Op weg naar huis achter iemand rijden;
- Naar het huis van het slachtoffer gaan;
- Bezittingen afpakken;
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Deze lijst is een indicatie, er zijn meer mogelijke voorbeelden te bedenken.

Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden. Hierin is het gelijk contact zoeken in 1e instantie met de groepsleerkracht erg belangrijk.

Voorwaarden

- Pesten moet als probleem worden gezien als één van de direct betrokken partijen er last van heeft: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouder(s)/verzorger(s) (hierna genoemd: ouders).
- De school moet proberen pestgedrag te voorkomen.
Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Het omgangsprotocol is hierin de rode draad.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en daarin duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan kan de vertrouwenspersoon worden benaderd. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en de directeur adviseren.

Aanpak

- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels met de leerlingen met daarbij behorende grenzen en consequenties.
- Als er zich pestincidenten voordoen wordt hier eerst aandacht aan besteed d.m.v. gesprekken met de betrokkenen. Soms is er meer nodig. We hanteren daarbij een glijdende schaal: van vroegtijdig ingrijpen bij plagen tot uiteindelijk (als alle andere middelen zijn uitgeput) schorsen of verwijderen van leerlingen.
We gaan uit van de Oplossingsgerichte Pest Aanpak.
- We maken ook gebruik van Kindbegrip, een sociaal-emotioneel volgprogramma waarin de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen in kaart worden gebracht. Hierin wordt gekeken hoe het met leerlingen en de groepen gaat en indien nodig wordt er extra (individuele) aandacht besteed op het gebied van de sociale vaardigheden van leerlingen.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Oplossingsgerichte Pest Aanpak (OPA)

Stap 1: Wanneer leerlingen een conflict met elkaar hebben en/of elkaar pesten

- A. Er eerst zelf (en samen) proberen uit te komen.
- B. Praat het uit:
 1. STOP hou op! Eerst afkoelen. Tel tot tien.
 2. Zeg wat jij wilt. Luister naar wat de ander wil.
 3. Probeer een win-win oplossing te vinden.
 4. Geef elkaar een hand en voer de oplossing uit.

Stap 2: Probleem voorleggen

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.

Stap 3: Verhelderingsgesprek

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen het conflict of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

We vragen in dit gesprek aan de leerling of hij of zij wil dat de ouders op de hoogte zijn van de gesprekken. Als een externe of een andere volwassene (niet de eigen groepsleerkracht) binnen de school deze gesprekken gaat voeren, lichten we de ouders altijd in.

Stap 4: Als het pesten niet stopt

Gesprek met het gepeste kind. De leerkracht praat met het gepeste kind over de situatie, vraagt of hij of zij hulp wil en stelt met hem of haar de steungroep samen. Dit is een gemengde groep van zo'n 5 tot 8 medeleerlingen, waaronder leerlingen die de gepeste noemt als mogelijke helpers, maar ook de pester en meelopers of buitenstaanders; liefst ook een verdeling van jongens en meisjes.

We brengen de ouders van beide partijen op de hoogte van de gesprekken.

Stap 5: Gesprek met de steungroep

Hierbij is het gepeste kind niet aanwezig. In dit gesprek wordt de steungroep uitgenodigd om de gepeste medeleerling te gaan helpen. Ze worden uitgenodigd om met ideeën en voorstellen te komen. Dit alles met als doel dat het pesten moet stoppen.

Stap 6: Tweede gesprek met de gepeste

Na ongeveer een week bespreekt de leerkracht hoe het nu gaat met de gepeste.

Stap 7: Tweede gesprek met de steungroep

Na ongeveer een week is er ook een gesprek met de steungroep, waarin ieder lid de gelegenheid krijgt om te praten over wat hij of zij heeft gedaan.

N.B. Soms moet deze cyclus nog één of meerdere keren herhaald worden om ervoor te zorgen dat het interactiepatroon blijvend verandert.

Herstelgesprekken, met als doel: schade herstellen

De hiervoor beschreven Oplossingsgerichte Pest Aanpak (OPA) is niet altijd mogelijk, of geeft soms geen resultaat: de pester stelt zijn of haar gedrag niet bij. Soms zijn de peestsituaties zo ernstig dat er iets anders moet gebeuren. Of soms wil de gepeste leerling niet meewerken. Het kan ook zijn dat de pester in herhaling valt en komt de grens van het toelaatbare in de school in het vizier.

Naast de pester en het gepeste kind worden bij voorkeur ook anderen (familieleden, vrienden, andere betrokkenen) bij het gesprek betrokken. Een voorwaarde voor een dergelijk herstelgesprek is uiteraard dat de pester (en diens ouders) verantwoordelijkheid willen nemen voor het aangedane leed, het aanhoren van het verhaal van het gepeste kind (en diens ouders) over de zware gevolgen van het pesten, en dat zij bereid zijn excuses te maken.

De basisvragen die centraal staan bij herstelbijeenkomsten zijn:

- Wat is er gebeurd?
- Wat dacht je op dat moment en hoe denk je er nu over?
- Wie is er door het gebeurde beschadigd, benadeeld, en hoe?
- Hoe zorgen we ervoor dat iedere betrokkene zijn kant van het verhaal kan laten horen?
- Wat is nodig om te herstellen wat er is gebeurd?
- Wat leren we hierover voor de toekomst?

Ter bescherming van de gepeste leerling zullen we – als alle pogingen (inclusief een laatste waarschuwing) geen resultaat hebben gehad - moeten overgaan tot schorsing of verwijdering. Een dergelijke noodoplossing is natuurlijk geen oplossing van het probleem. Vaak blijven de leerlingen elkaar ontmoeten in de buurt. Het onopgeloste probleem krijgt dan mogelijk een vervelend vervolg buiten school. Om die reden geven we (als school zijnde), voordat de fase van schorsing en/of verwijdering ingaat, aan de betrokkenen een laatste kans om de situatie te herstellen.

Schorsing en verwijdering

Als de veiligheid van leerlingen, leerkrachten, ander personeel of ouders in het geding is, is optreden geboden. Daarbij hoeft het niet alleen om de fysieke veiligheid te gaan; het kan ook de sociale en emotionele veiligheid betreffen. Als er een noodzaak is om stevig op te treden, dan hanteren we onderstaand protocol dat voor alle betrokkenen helder aangeeft welke stappen worden gezet als er sprake is van een extreme situatie.

Leerlingen die het gevoel van veiligheid van anderen schade toebrengen door hun houding of gedrag (te denken valt aan: vechten, slaan, bedreigen, schelden e.d.) waardoor medeleerlingen en/of leerkrachten zich onveilig voelen, houden zich niet aan de schoolregels.

Aan regel overschrijdend gedrag zijn sancties verbonden. Er zijn verschillende sancties mogelijk. Bij de beginnende of lichte overtredingen zal een onofficiële waarschuwing/straf worden gegeven. Dit gebeurt vaak mondeling en wordt niet geregistreerd. Als dezelfde persoon bij herhaling de regels overtreedt zal een officiële waarschuwing worden gegeven. Hierbij geldt het onderstaande stappenplan.

De consequenties van grensoverschrijdend gedrag (dus ook pesten) zijn:

- 1. Eerste overtreding, er volgt een waarschuwing.*
- 2. Tweede overtreding: aantekening in ParnasSys, ouders worden gebeld en directie wordt op de hoogte gebracht.*
- 3. Derde overtreding binnen 8 lesweken na tweede overtreding, aantekening in ParnasSys. Directie belt ouders. 1 dag in andere groep met eigen werk.*
- 4. Vierde overtreding binnen 8 lesweken na derde, aantekening in ParnasSys, uitnodiging ouders door directeur en leerkracht: 2 dagen in andere groep met eigen werk;*
- 5. Vijfde overtreding binnen 8 lesweken na vierde overtreding, aantekening in ParnasSys, uitnodiging ouders door directeur, week in andere groep met eigen werk. Met schriftelijke mededeling dat een zesde overtreding binnen 8 lesweken in een schorsing resulteert;*
- 6. Zesde overtreding binnen 8 lesweken na vijfde overtreding, aantekening in ParnasSys, uitnodiging ouders door directeur, 2 dagen schorsing en 3 dagen in andere groep met eigen werk.*

Indien het ongewenste gedrag blijft aanhouden en de leerling niet meer te handhaven is op onze school kan deze definitief van school verwijderd worden.

Een goede samenwerking tussen thuis en school biedt de beste kansen op resultaat. Leerlingen, leerkrachten en ouders hebben allen een eigen verantwoordelijkheid bij het tegengaan van pesten. Die eigen verantwoordelijkheid wordt in ons protocol geconcretiseerd, met de afspraken over welke stappen er door wie gezet moeten worden, als er grenzen overschreden worden of gepest wordt. Wij vertrouwen er op dat wanneer u voor onze school kiest, u deze aanpak ondersteunt en samen met ons hieraan meewerkt.

Wanneer zich bijzondere situaties voordoen, zowel door leerlingen die veroorzaker zijn, als leerlingen die in een probleemsituatie zijn gebracht, brengt de leerkracht hiervan kort (meestal telefonisch) de ouders op de hoogte.

Advies aan ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind **open**, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem **samen** bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste **direct** met de leerkracht bespreken.
- Door **positieve stimulering** en zogenaamde schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een **sport**.
- Steun uw kind in het idee dat er een **einde** aan het pesten komt.
- Houd school goed op de **hoogte** van uw bevindingen.

Ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind. Een kind leert het meest van goed gedrag benoemen/belonen.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Sta open voor contact met de ouders van het gepeste kind.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Veroordeel de pester niet.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.